

1 Idoro dicitur esse filia avaritia, 22. q. 118. 8. ad 3.
 4 Furtum, & rapina opponuntur iustitiae, 22. q. 64. princ. & q. 66. princ. item 4. 5. c. item q. 118. 4. c.
 5 Furtum est iniustum, quia est involuntarium per ignorantiam, sed rapina per vim. Ideo differunt specie, 22. q. 66. 4. o. & 9. c. & q. 73. 1. c. ad 1.
 6 Rapina est gravior furto dupliciter, primo quia involuntarium est ex parte eius cui aliquid subtrahitur furto; rapina vero addit violentiam, quae voluntaria est; peccatum autem per vim est majus quam per ignorantiam. Secundo, quia rapina est in re, & in persona; furtum autem est tantum in re, 22. q. 66. 9. o. & q. 73. 3. ad 2. & quae. 116. 2. ad 1. & quae. 144. 2. ad 4.
 7 Accipiens furum rem suam injuste detentam peccat contra communem iustitiam, usurpando sibi iudicium, sed non tenetur restituere, sed satisfacere Deo, & sedare scandalum, 22. q. 66. 5. ad 3.
 8 Accipiens rem alienam occulte, & manifeste auctoritate iudicis, non est furtum vel rapina, quia per sententiam fit debitum, 22. q. 66. 5. ad 1. item 8. c.
 9 Accipiens rem inventam, animo retinendi, furtum facit, nisi credat haberi pro derelicta, vel nullius esse, 22. q. 66. 5. ad 2.
 10 Per prohibitionem furti prohibentur omnia damna in rebus, 22. q. 120. 6. ad 2.
 11 Poena mortis non infligitur in praesenti pro furto, nisi ratione gravis circumstantiae, ut sacrilegio, peculato, & plagio, 22. q. 66. 6. ad 2.
 1 Futurum cognoscitur dupliciter, scilicet in se, & in suis causis. Primum convenit tantum Deo; secundum nobis, sed magis angelis, & daemonibus; sed in causis necessariis certitudinaliter, in contingentibus saepe, opinative tantum, quae autem raro, nullo modo, 1. q. 124. 13. o. & q. 57. 3. o. & q. 64. 1. ad 5. & q. 86. 4. o. item q. 89. 3. ad 3. item 12. quae. 111. 4. c. & 22. q. 95. 1. o. item 5. c. item q. 171. 6. ad 1. item ad 2. item ad 3. item q. 172. 1. c. item q. 174. 3. c. ad 1.
 2 Futura plus cognoscuntur a phreneticis, abstractis a sensibus, morientibus, dormientibus, & brutis, quam ab oppositis, 1. q. 124. 11. c. item q. 86. 4. ad 2. item ad 3. item 22. q. 172. 1. ad 1. item ad 2. item ad 3.
 3 Cognitio futurorum ex praesentibus, & praeteritis, propriae rationis est, 22. quae. 47. 1. c.
 4 Anima vicina morti cognoscit aliqua futura ex revelatione, vel ex impressione casualium naturalium, non autem propria virtute, 1. q. 86. 4. ad 2. & 22. q. 172. 1. ad 1.
 5 Bruta non cognoscunt futura, sed ex ins-

tinctu naturae eis indito ab intellectu divino, moventur ad aliquid in futurum, ac si futurum praeviderent, 12. q. 40. 3. ad 1.
 6 Cognoscunt futura non computando praesens ad futurum, sed ex instinctu naturae, 1. q. 86. 4. ad 3. & 12. q. 41. 1. ad 3.
 7 Sensus non apprehendit futurum, sed ex illis quae animal apprehendit in praesenti, appetitus ejus movetur naturali instinctu in aliquid futurum prosequendum, vel fugiendum, 12. q. 40. 3. ad 3. & q. 41. 1. ad 3.

G

1 Gabriel fortitudo Dei nominatur, 3. q. 30. 2. ad 4.
 2 Quoniam dicitur Gabrielem fuisse de supremo ordine Angelorum, sed satis est credibile, quod sit summus in ordine Archangelorum. Unde Ecclesia eum Archangelum nominat, 3. q. 30. 2. ad 4. item fin.
 1 Gallia ut interpretatur, transmigration, significat gentilitatem; sed ut interpretatur revelatio, significat patriam caelestem, 3. quae. 55. 3. c. ad 4.
 1 Gaudium non est virtus, sed est actus charitatis posterior dilectione, 22. q. 28. 4. o.
 2 Gaudium, & tristitia de eodem, sunt contraria & etiam secundum genus, sed de diversis unum est causa alterius, & materia, 1. q. 64. 3. ad 1. & 3. q. 84. 9. ad 2.
 Gedeon petens signum peccavit tentando Deum ex incredulitate, sicut & Zacharias, 22. q. 97. 2. ad 3.
 Gemitus, & lachrymae mitigant tristitiam, quia appetitur extra, & conveniunt dispositioni hominis tristici, 12. q. 38. 2. o.
 1 Genealogia magis denominatur a patre, quam a matre, 3. q. 28. 1. ad 2. & q. 29. 1. c. & q. 31. 2. ad 1.
 2 Tota Genealogia Christi exponitur, & dubia circa eam solvuntur, 3. q. 28. 1. ad 2. & quae. 31. 3. o.
 1 Generale triplex, scilicet per praedicationem, ut genus; per causam, ut amor; & quod est a multis causis, ut ira, 12. q. 46. 1. c. & 22. q. 58. 6. c.
 2 Generale, & speciale duplex, scilicet intentione & objecto, 22. q. 58. 5. ad 3. & q. 59. 1. o. & q. 79. 1. ad 3.
 1 Generatio duplex, scilicet mutatio de non esse ad esse, & origo viventis a principio vivente conjuncto. Prima convenit omni generabili, & corruptibili; secunda vero tantum viventis, & dicitur nativitas, 1. q. 27. 2. c.
 2 Ad generationem naturalem non requiritur aliqua potentia activa in materia, 3. q. 32. 4. c. ad 3.
 3 * In

3 * In generatione tota virtus activa est ex parte maris, & passio ex parte feminae, 1. q. 115. 2. ad 3. & 3. q. 32. 4. c. & q. 67. 4. ad 3.
 4 Primum in generatione est ultimum in corruptione, 22. q. 107. 2. c. & q. 162. 7. ad 3. & ad 4.
 5 Generatio unius non est corruptio alterius, nisi per concomitantiam, 12. q. 113. 6. ad 1.
 6 Generatio, & corruptio sunt in instanti, 22. q. 113. 7. c.
 7 Forma est finis generationis in omnibus quae generantur non a casu, 1. q. 15. 1. c.
 8 Omne generans producit sibi simile secundum formam quam agit, quae est potentia generativa, 1. q. 33. 2. ad 4. & q. 41. 5. c.
 9 Ad actum generationis concurrunt tria, scilicet calor, spiritus, & humor, 22. q. 147. 8. ad 1.
 10 Generatio univoca est verior & perfectior, quam generatio non univoca, 1. q. 33. 2. ad 4.
 11 Idem modus generationis est omnium eorum, quae sunt ejusdem speciei, 3. q. 28. 1. ad 4.
 12 Quod generatur secundo modo generationis, scilicet prout generatio est origo viventis a principio vivente conjuncto, non dicitur generatus nec filius, nisi procedat secundum rationem similitudinis specifice, ut pili, & vermes, 1. q. 27. 2. c.
 13 Generatum oportet assimilari generanti, in omnibus quae ad naturam speciei pertinent; non autem in proprietatibus individui, 1. q. 100. 1. c. & q. 101. 1. ad 1. & 12. quae. 81. 2. o.
 14 Accidentia individualia pertinentia ad dispositionem naturae, ut velocitas corporis, & bonitas ingenii, propagantur in filios per generationem; sed nullo modo accidentia pure personalia, ut grammatica & hujusmodi, 12. q. 81. 2. c. & 22. q. 168. 1. ad 2.
 15 * Accidentia speciei & individui secundum corpus, possunt transfundi a generante in genitum, non autem accidentia secundum animam, 22. q. 60. ad 4. ad 5.
 16 Homo generat sibi simile in specie, non inducendo, nec educendo animam rationalem de potentia materiae, sed disponendo materiam, 1. q. 118. 2. ad 4. & 12. quae. 83. 1. ad 3.
 17 In statu innocentiae fuisse generatio per coitum, 1. q. 98. 6. c.
 18 Tunc non fuissent generati aequales in robore, pulchritudine, & aliis, sicut nec etiam nunc, 1. q. 96. 3. c.
 19 Parentes tunc non fuissent confirmati in iustitia, quamdiu genuissent, 1. quae. 100. 2. c.
 20 Generatio significat relationem per modum operationis, in divinis, 1. q. 42. 6. ad 3.
 21 Generatio proprie convenit Deo, 1. q. 27. 2. o. & q. 28. 4. c.
 22 Generatio filii Dei a patre, est aeterna, 1. q. 42. 2. o.
 23 Arius ponit duodecim modos generationis, scilicet. juxta fluxum lineae a puncto, juxta emissionem radiorum a sole, juxta characterem seu impressionem a sigillo, juxta immersionem bonae voluntatis a Deo, juxta exitum accidentis a substantia, juxta abstractionem a materia, juxta excitationem voluntatis a cogitatione, juxta transfigurationem materialem, ut ex are fit imago, juxta transfigurationem motus a movente, juxta educationem specierum a genere, juxta ideationem, & juxta nascentiam, in quibus deest aequalitas naturae, vel durationis, 1. q. 42. 2. ad 1.
 24 Processio Spiritus Sancti non potest dici generatio, quia est per modum amoris, non autem similitudinis, sicut verbum, 1. q. 27. 4. o. & quae. 30. 2. ad 2. & quae. 35. 5. c.
 25 Nullus modus processionis in creaturis perfecte representat divinam generationem, sed ex multis oportet colligere similitudinem, 1. q. 41. 3. ad 4.
 26 * Nec beati illam ineffabilem generationem sciunt, quia non comprehendunt naturam Dei, 1. q. 12. 7. o.
 27 Essentia Dei non generatur, nec genita est per se, nec per accidens, 1. q. 39. 5. ad 2. & 3. q. 16. 5. ad 1.
 28 Essentia non generat, sed pater virtute essentiae, 1. quae. 39. 5. o. & quae. 41. 5. ad 1.
 29 Generatio attribuitur aliis terminis essentialibus, secundum quod magis connotat actum, 1. q. 39. 5. ad 1.
 30 Essentia est Deus generans, & res generans, si res & Deus supponant pro persona, non autem si supponant pro essentia, 1. q. 39. 5. ad 5.
 31 Haec propositio est falsa, Deus non genuit Deum, 1. q. 39. 4. ad 3.
 32 Haec propositio est vera, Deus genuit Deum, 1. q. 39. 4. o. item 5. ad 1.
 33 Haec est falsa, Deus genuit se Deum, vel alium Deum, 1. quae. 39. 4. ad 4.
 34 Haec est vera tripliciter, Deus pater genuit alterum se, scilicet in ablativo, in accusativo, simpliciter, & personaliter, sed emphatice, 1. q. 39. 4. ad 4.
 35 Haec est vera appositively, Deus genuit Deum, qui non est Deus pater. Et est falsa suppletive, sed affirmativa est a converso, 1. q. 39. 4. ad 5.

Dei est temporalis, ideo dicitur utroque modo, 12. q. 111. 3. ad 1.
 24 Duplex, scilicet operans, & cooperans, 12. q. 111. 2. o. & 3. c.
 25 Operans, & cooperans sunt idem secundum rem, & differunt secundum rationem, & secundum effectus; & similiter gratia præveniens, & gratia subsequens, 12. q. 111. 2. c. ad 4. item 3. o.
 26 Gratia viæ & patriæ sunt una & eadem numero, 12. q. 111. 3. ad 2.
 27 Corpus non est immediatum subiectum gratiæ: sed ex anima redundat in corpus effectus gratiæ nunc, & in patria, 3. q. 79. 1. ad 3.
 28 In omni habente gratiam oportet esse rectitudinem voluntatis, 22. q. 8. 2. c.
 29 Amplior gratia collata fuisse ante peccatum, quam post, 1. q. 95. 4. c.
 30 Est maior in uno, quam in alio, ex parte subiecti, non autem ex parte objecti, nec finis, 12. q. 66. 2. ad 1. & q. 112. 4. o. & 2. q. 5. 4. ad 3.
 31 Aliquis incipit à majore gratia quam sit in alio, in statu perfectus, 3. q. 89. 2. ad 4.
 32 Bonum gratiæ unius est majus bono naturæ totius universi, 12. q. 113. 9. ad 2.
 33 Gratia gratis datæ non sunt communes omnibus; nec sunt omnes æquales in eodem, 12. q. 66. 2. ad 1. & q. 68. 3. ad 1.
 34 Gratia proprie non creatur, nec corrumpitur, sed subiectum secundum eam, 12. q. 110. 2. ad 3.
 35 Non fit, nec corrumpitur, sed subiectum secundum eam, & dicitur creati, quia homines secundum ipsam creantur, idest, constituuntur in novo esse, ex nihilo, idest, non ex meritis, 12. q. 110. 2. ad 3.
 36 Gratia gratum faciens amittitur per quodlibet peccatum mortale, 12. q. 113. 2. c. & 22. q. 10. 4. c. & q. 24. 12. o. item 3. q. 86. 3. c.
 37 Infusio gratiæ fit in instanti, sine succensione, 12. q. 113. 7. c.
 38 In eodem instanti est terminus præparationis subiecti, & infusio gratiæ, 3. q. 89. 2. c.
 39 Ad habitum gratiæ requiritur præparatio subiecti, quæ principaliter est à Deo movente liberum arbitrium; secundario autem à nobis, 12. q. 112. 2. o. & 3. c. ad 2. & 4. c. & q. 113. 3. c. & 7. c. & 22. q. 24. 10. ad 3.
 40 Præparatio perfecta ad gratiam est in instanti, non autem imperfecta, 12. q. 112. 2. ad 2.
 41 Simul est cum infusione gratiæ, & meretur gloriam, & non gratiam; non autem imperfecta, 12. q. 112. 2. ad 1. item 3. q. 89. 2. c.
 42 Gratia ex necessitate infallibilitatis, & non coactionis sequitur præparationem, secundum quod est à Deo; non autem secundum quod est à nobis, 12. q. 112. 3. o.
 43 Quando homo facit totum quod potest

& totum quod in se est; tunc est necessitas ad habendam gratiam, non quidem necessitas coactionis, Deo debitu imponens; sed necessitas immutabilitatis, quæ necesse est Deum esse; & ideo esse bonum, & ideo efficientem; & ideo dispositio accipienti dantem, 12. q. 112. 3. o.
 44 * Homo in gratia existens indiget auxilio Dei movente ad recta agendum; non autem alla gratia habituali, 12. q. 109. 9. o.
 45 Nulla creatura potest causare gratiam, sed solus Deus infundit eam immediate, 12. q. 76. 2. ad 2. & q. 109. 7. c. & q. 112. 1. o. & 3. ad 2. & 3. q. 62. 1. c. ad 3. & 5. c. & q. 64. 1. c.
 46 Homo dat gratiam non interius influendo; sed exterius exhortando ad ea quæ sunt gratiæ, 3. q. 8. 6. ad 2.
 47 Deus dat gratiam, dignis tantum, quos per gratiam facit dignos, 12. q. 114. 5. ad 2.
 48 Deus aufert gratiam ab eo, qui per negligentiam non utitur gratia ei data, 22. q. 62. 4. c. & q. 78. 1. ad 1.
 49 Humanitas Christi, ministri ecclesiæ, & sacramenta sunt gratiæ instrumentaliter tantum, 12. q. 112. 1. ad 1. & ad 2. & 3. q. 8. 1. ad 2. & 6. ad 2. & q. 62. 1. o. & 5. c. & q. 64. 1. c.
 50 Omnia sacramenta novæ legis causant gratiam: non autem veteris, 12. q. 100. 2. ad 3. c. & q. 103. 12. c. & q. 110. 12. c. & 22. q. 100. 2. 3. c. & 3. q. 61. 4. ad 2. & q. 62. 1. o. & q. 63. 1. o. & q. 63. 1. ad 3. & q. 66. 2. c. ad 1. & q. 72. 5. ad 3. & q. 87. 2. ad 2. & 3. c.
 51 * Sacramenta ex secunda consecratione, idest, ex usu eorum, habent quod causant gratiam; non autem ex prima, 3. q. 62. 4. ad 3.
 52 Gratia est in sacramentis intentionaliter, ut in signo, & causa instrumentaliter; non autem ut in subiecto, 1. q. 43. 6. ad 4. & 3. q. 62. 3. o. & q. 72. 3. ad 3.
 53 Signum sacramentale in penitentia non causat gratiam; sicut in aliis sacramentis; quia non datur ab exteriori, ideo non representat agens extrinsecum sicut in illis, 12. q. 103. 2. c.
 54 Virtus causandi gratiam est in sacramentis intentionaliter, ut in subiecto, 3. q. 62. 4. o. item 3. c. & q. 63. 3. c. & q. 65. 3. c. & q. 73. 1. ad 2. & ad 3. & q. 78. 4. o.
 55 Hæc virtus est in multis, tanquam in uno subiecto, scilicet, in materia, & forma, 3. q. 62. 4. ad 4. item q. 82. 1. ad 1.
 56 Non est in prædicamento per se; sed reducit ad genus qualitatis, 3. q. 62. 4. ad 2. & q. 63. 2. c.
 57 Gratia sacramentalis est species gratiæ communiter sumptæ; ideo non dicitur æquivoce, 3. q. 62. 2. ad 3.
 Adde

58 Adde supra gratiam communiter dictam, & supra virtutes, & dona, quoddam auxilium Dei, ad habendum sacramenti finem; sicut virtutes & dona supra gratiam addunt perfectiones potentiarum, 3. q. 62. 2. o. & q. 72. 7. ad 2.
 59 Gratia quam sacramentum directe continet, differt à gratia quæ est in virtutibus & donis; licet etiam hanc per quamdam continuationem contineat, 3. q. 72. 7. ad 3.
 60 Sacramentalis est ad duo, scilicet ad tollendum peccata, & ad perficiendum animum ad cultum divinum, secundum religionem Christianæ vitæ, 3. q. 62. 5. c. & q. 63. 1. o. c. & q. 65. 1. c.
 61 Gratia virtutum & donorum sufficienter perficit essentiam & potentias animæ, quoad generalem ordinationem actuum; sed gratia sacramentalis, quoad aliquos speciales defectus, 3. q. 62. 2. ad 1.
 62 Gratia sacramentalis excludit peccata præterita; sed virtutes & dona sufficienter, excludunt peccata præterita, & futura, 3. q. 62. 2. ad 2.
 63 Gratia & virtutes sanant animam formaliter; sed sacramenta effective, 12. q. 110. 2. ad 1.
 64 Gratia gratum faciens, in quantum animam sanat, iustificat, & gratum Deo facit, dicitur gratia operans; sed respectu operis meritorii, dicitur gratia cooperans, 12. q. 111. 2. c. & 3. q. 86. 4. ad 2.
 65 A gratia gratum faciente fluunt virtutes & dona ad perficiendum potentias animæ, 1. q. 1. 8. ad 2. item q. 2. 2. ad 1. item 12. q. 100. 3. item 4. ad 1. item 3. q. 7. 2. c. & q. 62. 2. c. & q. 89. 1. c.
 66 Gratia gratis datæ ordinantur ad manifestationem fidei & doctrinæ spiritualis, 3. q. 7. 7. c. ad 1.
 67 Gratum faciens ordinat hominem immediate ad conjunctionem ultimi finis; ideo est multo excellentior quam gratis data; quia ordinat ad quamdam præparatoriam ultimi finis, 12. q. 111. 5. c.
 68 Sicut gratia gratum faciens ordinatur ad actus meritorios interiores; sic gratia gratis data ad exteriores, 3. q. 7. 7. ad 1.
 69 Gratia datæ dantur ad utilitatem aliorum; sed gratia gratum faciens datur ad utilitatem propriam, 12. q. 111. 1. 4. c. & 22. q. 176. 1. ad 1. & q. 177. 1. c. ad 3. & ad 4.
 70 Effectus gratiæ quintuplex, scilicet sanitas animæ, velle bonum effectivè operari, perseverantia in bono, & preventio ad gloriam, 12. q. 111. 3. c.
 71 Gratia non tollit naturam, sed perficit, & supplet defectum naturæ, 1. q. 1. 8. ad 2. q. 2. 2. ad 1. & 22. q. 188. 8. c. fin.
 72 Deo principaliter facit in anima; primo perficit formaliter ad esse spirituale; se-

cundo perficit ad opus, 12. q. 111. 2. c. fin.
 73 Omne donum gratiæ elevat hominem ad aliquid supra naturam humanam quoad substantiam actus, ut miracula facere, & prævidere futura; vel quoad modum, ut diligere, & cognoscere Deum; ad secundos datur donum gratiæ habituale, non autem ad primos, 22. q. 171. 2. ad 3.
 74 Quod semel gratia facit, perpetuo manet, 3. q. 88. 1. ad 4.
 75 Non omnia beneficia Dei, dicuntur gratiæ gratis datæ; sed tantum quæ sunt supra facultatem naturæ supra meritum personæ, non pro se, sed pro aliis, 12. q. 111. 1. c. ad 2. & 4. ad 1. & 22. q. 172. 4. c. & q. 177. 1. o. & q. 188. 1. c.
 76 Gratia elevat hominem ad vitam, quæ est supra conditionem omnis creaturæ naturæ, 12. q. 110. 1. c.
 77 Gratia viæ est æqualis gratiæ gloriæ in virtute; non autem in actu, 12. q. 114. 3. ad 3.
 78 * Minima gratia potest resistere cullibet concupiscentiæ, & mereri vitam æternam, 3. q. 62. 6. ad 3. & q. 70. 4. c.
 79 Quilibet existens in gratia, ex hoc dignus est vita æterna, 1. q. 24. 3. c. & 12. q. 113. 2. ad 2. & 9. c. & q. 114. 3. o. & 3. q. 62. 6. ad 3.
 80 Ultimus effectus positivus gratiæ est pervenire ad gloriam, 3. q. 62. 6. ad 3. & q. 70. 4. c. & q. 72. 7. ad 1.
 81 Gratia gratum faciens ad hoc principaliter datur, ut anima hominis Deo per charitatem conjungatur; ideo quicquid potest esse sine uno, potest esse sine alio, 22. q. 172. 4. c.
 82 Effectus gratiæ operantis, est prior quam effectus gratiæ cooperantis, 3. q. 86. 4. ad 2.
 83 Gratia est similitudo Dei, operans in virtute misericordiæ Dei infinitæ, 3. q. 2. 10. ad 1. & q. 3. 4. ad 3.
 84 Per gratiam gratum facientem tota Trinitas inhabitat mentem, 1. q. 45. 3. o. & 4. ad 2. & 5. c.
 85 Gratia non immobilitatem in bono, nisi sit perfecta, scilicet, conjungens suum, 1. q. 62. 3. ad 3. & 12. q. 106. 2. 2.
 86 Non infunditur in habentibus usum liberi arbitrii sine actuali motu liberi arbitrii in Deum, & in peccatum, scilicet, 3. q. 87. 2. c.
 87 Nunquam amittitur sine culpa, & illud quod ex gratia Dei conceditur, nunquam absque culpa revocatur, 3. q. 50. 2. c.
 88 Est quodammodo infinita; cum sufficiat ad merendum præmium infinitum, & per quam satisfactio proportionatur culpæ infinitæ, in quantum est offensa Dei, 12. q. 114. 3. ad 3.
 Q3 89 Pri-

- 36 Melius dicitur filius Dei semper natus, quam semper generari, vel semper nasci, licet uti possimus omni tempore in generatione ejus, 1. q. 42. 2. ad 4.
 Generativa potentia est activa, & est in patre perfecte, in matre vero imperfecte, 3. q. 32. 4. ad 2.
 Genitor, vel generans non est ita nomen proprium patris, sicut pater, 1. q. 33. 2. 6. q. 40. 2. c.
 1 Genitus filius Dei dicitur de patre, & substantia patris diversimode, 1. q. 41. 3. q. 9.
 2 Genitus, & creatus filius Dei dicitur, ad removendum omnem imperfectionem à nativitate ejus, 1. q. 41. 3. ad 4.
 1 Genus respectu singularium est ut formale, sed respectu speciei est ut materiale, 1. q. 85. 3. ad 4.
 2 Aliquando accipitur pro specie eo modo loquendi, quo dicimus humanum genus, totam humanam speciem, 12. q. 18. 2. c. fin.
 3 Prædicatur æqualiter de speciebus, secundum intentionem, non autem semper secundum esse, 1. q. 77. 4. ad 1.
 4 Dicitur dupliciter, scilicet proprie, prout prædicatur de pluribus speciebus in eo quod quid, & improprie, idest, omne commune, scilicet, quod sui continet, & sic bonum & malum dicuntur genera contrariorum, 12. q. 18. 2. c. fin.
 5 Duplex, scilicet genus nominatum, & genus innominatum, 1. q. 78. 3. ad 3.
 6 Duplex, scilicet genus proximum, & genus remotum, *ibid.*
 7 Duplex, scilicet genus logicum, & genus physicum, 1. q. 66. 2. ad 2. item q. 88. 2. ad 8.
 8 Aliquid est in aliquo genere dupliciter, scilicet in genere entis, ut ens actu, & in genere intelligibilem, ut pura potentia, 1. q. 87. 1. c. ad 2. item 12. q. 50. 4. ad 2. item 3. c.
 9 Aliquid est in aliquo genere dupliciter, scilicet per se, ut species & ea de quibus prædicatur genus, & reductive, ut principia generis negationes & privationes, 1. q. 3. 5. c. q. 12. q. 72. 6. ad 3.
 10 In omni genere in quo est aliquid imperfectum, oportet præexistere aliquid perfectum, 1. q. 51. 1. c.
 11 In quolibet genere, primum est causa omnium, quæ sunt post, 3. q. 56. 1. c.
 12 * In omni re quæ est in genere, differt esse ab essentia, 1. q. 3. 5. c.
 13 Impossibile est aliquid esse in genere, quod in nulla ejus specie est, 1. q. 7. 3. ad 2. item 22. q. 189. 1. ad 5.
 14 Hypostasis non est in genere vel in specie, nisi per naturam quam habet, 3. q. 2. 3. ad 3.
 15 Nihil ponitur primo in genere vel spe-

- cie, nisi per id quod de eo proprie prædicatur, 3. q. 63. 2. ad 1.
 16 In omni genere quanto aliquid est prius, tanto est simplicius, 12. q. 19. 2. c.
 17 Relatio generis ad speciem, & e converso, est relatio rationis tantum, 1. q. 28. 1. c.
 18 Alia genera à relatione secundum propriam rationem, significat aliquid alicui inhaerens, 1. q. 28. 1. 2. c.
 1 Geometria modico studio acquirit scientiam conclusionis nunquam consideratæ, 12. q. 65. 1. ad 1.
 2 Errans circa hoc principium, omne totum est majus sua parte, non potest habere scientiam geometriæ, 12. q. 65. 1. ad 4.
 Germinet terra herbam virentem, & ficentem semen, dicitur significanter, quia scilicet sunt productæ perfecte species plantarum, ex quibus semina plantarum orientur. Nec refert ubicumque habeant vim seminativam, utrum, scilicet in radice, vel in stipite, vel in fructu, 1. q. 69. 2. c. item q. 72. ad 1.
 Gigantes secundum Josephum & Augustinum producti sunt semine humano, operante demone incubo, vel succubo, sub certa constellatione, 1. q. 51. 3. ad 6.
 Gilbertus Porretanus revocat errorem suum de assistentia relationum in divinis, 1. q. 28. 2. c.
 Gadius flammeus est impedimentum accessus paradyssi terrestris, & significat impedimentum regni caelestis, 22. q. 164. 2. ad 5.
 1 Gloria est clara notitia cum laude, ut Ambrosius dicit, 12. q. 2. 3. c. q. 22. q. 103. 1. ad 3. item q. 132. 1. c.
 2 Finis debitus appetendi gloriam, vel manifestandi aliquid bonum in hac vita, est tantum triplex, scilicet gloria Dei, utilitas proximi, & utilitas propria, 22. q. 132. 1. ad 3.
 3 Homo potest laudabiliter appetere gloriam suam ad utilitatem sui vel aliorum, 22. q. 132. 1. ad 1.
 4 Gloria dicitur vana tripliciter, & est peccatum. Primo quando est de non ente, vel de transitorio, vel de peccato. Secundo, quando queritur ab hominibus, & non à Deo. Tertio, quando non ordinatur ad debitum finem, 22. q. 132. 1. c.
 5 Opus virtuosum factum propter inanem gloriam veniale, amittit vim merendi vitam æternam, quia nullus peccando meretur, 12. q. 132. 3. ad 1.
 6 Inanis gloria est periculosa, non propter gravitatem sui, sed disponendo ad gravia faciendo præsumptuosum, & nimis de se confidentem, & disponendo paulatim ad privationem interiorum bonorum, 22. q. 132. 3. ad 3.
 7 Vana gloria vituperatur præcipue circa

- eleemosynam, propter defectum charitatis, præferendo vanam gloriam utilitati proximi, dum facit hoc propter illud, 22. q. 132. 5. ad 3.
 8 Vana gloria non est semper peccatum mortale, sed tantum quando ponitur in ea ultimus finis, vel quando est contra Deum, 22. q. 132. 3. c.
 9 Est vitium capitale; cuius filia sunt septem, scilicet inobedientia, jactantia, hypocrisis, contentio, discordia, præsumptio novitatum, & pertinacia, 22. q. 21. 4. c. item q. 105. 1. ad 2. item q. 132. 4. 5. c. item q. 158. 2. ad 1.
 10 Ira non causat discordiam, & contentionem; nisi mediante vana gloria, 22. q. 132. 5. ad 2.
 11 Vana gloria directe contrariatur magnanimitati, secundum rei veritatem, ut deficient; sed secundum opinionem, ut excedens, 22. q. 30. princ. q. 132. 2. c.
 12 Deus querit gloriam suam, non propter se, sed propter nos, 22. q. 132. 1. ad 1.
 13 Sibi Christo convenit querere gloriam suam, quia Deus est; sed in quantum homo querit gloriam Dei in se; sicut & alii sancti, 22. q. 132. 1. ad 1.
 14 Ea quæ sunt gloria, scilicet perfecta Dei fructio, & hujusmodi, prius tempore debuerunt esse in Christo, sicut in actore gloriae quam in alio, 3. q. 53. 3. ad 3.
 Gloria sanctorum est sine successione, 12. q. 67. 4. ad 2.
 1 Gradus altaris prohibentur contra idololatiam; quia gentiles in sacris Priapi ostendebant populo sua pudenda, 12. q. 102. 4. ad 7. fin.
 Gratia est forma accidentalis, scilicet qualitas, 12. q. 110. 2. c.
 2 Reducitur ad primam speciem qualitatis; non tamen est habitus proprie; sed habitudo, scilicet sanitas mentis, 12. q. 110. 3. ad 3.
 3 Est forma quaedam, habens esse completum in anima; ideo est in ea mutabiliter, sicut anima est mutabilis secundum liberum arbitrium in via, 3. q. 63. 5. ad 1.
 4 Non est forma intrinseca virtutum; sed est quasi principium, à quo virtutes formaliter oriuntur, 12. q. 110. 3. c. ad 3. item 4. ad 2. item 3. q. 62. 2. c.
 5 Gratia pro acceptione amoris non est principium rectæ operationis nisi mediante virtute, 12. q. 110. 4. ad 2.
 6 Gratia differt essentialiter à qualibet virtute, 12. q. 110. 3. c. q. 4. c. q. 3. q. 7. 1. c. q. 62. 2. c. q. 89. 1. c.
 7 Nihil aliud est, quam quaedam inchoatio gloriae in nobis, 22. q. 24. 3. ad 2.
 8 Auxilium Dei, ut movens ad volendum, dicitur gratia operans, sed respectu actus ex-

- terioris, dicitur gratia cooperans, 12. q. 110. 2. c.
 9 Gratia consummata est lumen gloriae, 12. q. 111. 3. ad 2.
 10 Gratia est natura, idest, essentia; non tamen est naturalis alicui creaturæ, 3. q. 2. 12. c.
 11 Natura non dicitur gratia gratis data; quia natura includit debitum naturæ, & ita debitum meriti, gratia vero omne debitum excludit, 12. q. 111. 1. ad 2. item 4. c.
 12 Gratia excedit conditionem naturæ creaturæ, 12. q. 112. 1. c. item q. 114. 2. 3. c.
 13 Proprie est donum Dei excedens ordinem naturæ, & sine meritis, 12. q. 112. 1. c. item q. 114. 2. 3. c.
 14 Est participatio divina naturæ, 12. q. 110. 3. 4. c. q. 112. 1. c. q. 113. 9. c. q. 114. 3. c. q. 22. q. 29. 7. c. q. 3. q. 2. 10. ad 1. q. 3. 4. ad 3. q. 62. 1. 2. c.
 15 Omnis gratia gratis data est manifestatio gratiæ gratum facientis, 12. q. 112. 2. ad 2.
 16 Gratia sumitur tripliciter, scilicet pro dilectione, pro dono gratis dato, & pro recompensatione ejus, 12. q. 110. 1. c.
 17 Dicitur dupliciter, scilicet donum Dei, & Deus donans, 3. q. 2. 10. c.
 18 Dicitur dupliciter, scilicet auxilium Dei movens nos; & habitudo operum, 12. q. 109. 1. ad 1. q. 2. 3. 6. 8. 9. 10. c. q. 110. 1. 2. c. q. 111. 2. c. q. 112. 2. c. item 22. q. 171. 2. ad 3.
 19 Duplex, scilicet gratum faciens, & gratum data, 12. q. 111. 1. c. item 3. q. 7. c. ad 1. item q. 62. 1. c.
 20 Plenitudo gratiæ duplex. Prima ex parte ipsius gratiæ, idest, quando aliquis attingit ad summum bonum, quantum ad essentiam & quantum ad virtutem, quia habet gratiam in maxima excellentia qua potest haberi, & maxime in extensione ad omnes gratiæ effectus; & talis gratiæ plenitudo propria est homini Christo. Secunda ex parte habentis gratiam, scilicet quando aliquis habet gratiam, secundum suam conditionem, vel intensiorem, usque ad terminum ei præfixum à Deo, quoad omnia quæ pertinent ad suum statum vel officium; & talis plenitudo gratiæ communicatur aliis per Christum, 3. q. 7. 10. c.
 21 Gratia gratis datae sufficienter enumerantur & distinguuntur novem, scilicet sermo sapientie, sermo scientiæ, fides, gratia sanitatum, operatio virtutum, prophetia, discretio spirituum, genera linguarum & interpretatio sermonum, 12. q. 111. 4. c.
 22 Gratia duplex, scilicet præveniens, & subsequens, 12. q. 111. 3. c.
 23 Dilectio Dei dicitur præveniens, non autem subsequens, quia est æterna; sed gratia Dei

14 Habitus secundum quod est post prædicamentum, est secundum quod homo, vel quæcumque alias res, dicitur aliquid habere; sed habitus prædicamentum, dicitur tanquam actio quædam habentis & habitus; sicut est in illis, quæ circa nos habemus, 12. q. 49. 1. c. ad 2.

15 Habitus religionis est observantia regularis, pertinens ad tria principalia vota, ut signum obligationis, 22. q. 86. 7. ad 2. & q. 188. 1. ad 2.

16 Habitus fimitur quadrupliciter, scilicet pro post prædicamento, pro prædicamento, pro prima specie qualitatis, & pro habitus religionis, 12. q. 49. 1. c. & 22. q. 186. 7. ad 2. & q. 188. 1. ad 2.

17 Habitus qualitas dicitur dupliciter, scilicet dispositio potentie ad actum, & dispositio ad naturam, 12. q. 49. 3. 4. c. item q. 50. 1. c. ad 1. item 2. c. ad 3. item 3. ad 2. & q. 51. 1. c. & q. 54. 1. 2. c. item q. 82. 1. c.

18 Aliquid dicitur habitus dupliciter, scilicet essentialiter, idest, id quo quis agit, & contentum habitus; secundo modo qui est in habitu, & non in actu, similis est dormientis, non autem primo modo, 12. q. 49. 1. c.

19 Habitus duplex, scilicet naturalis, & infusus à Deo, 12. q. 51. 1. 4. c.

20 Infunduntur à Deo, duplici ratione, scilicet ad finem supernaturalem sicut omnes virtutes gratuite; vel ad ostendendam virtutem Dei, ut sanitas & scientia miraculose, 22. q. 51. 4. c.

21 Sunt necessaria ad tria, scilicet ad firmitatem, promptitudinem, & delectationem in opere, 12. q. 49. 4. c. & q. 50. 2. ad 3. fin.

22 Quantitas habitus attenditur dupliciter, scilicet respectu objecti, & subjecti, 22. q. 54. c.

23 Habitus proprie non est in Deo, 12. q. 49. 4. c.

24 Potentia pure active non est subiectum alicujus habitus, 12. q. 54. 1. c.

25 Habitus cujus subiectum est potentia, non importat ordinem ad naturam, sed ad operationem; idem posterior est quam potentia, sed prior est ea, sicut completum incompleto, & actus quam potentia, 12. q. 50. 2. ad 3.

26* Habitus omnes qui sunt in eadem potentia, sunt ejusdem generis; licet differant specie propter differentiam objectorum formalium, 12. q. 54. 1. ad 1.

27* Ex actibus habitus infusi non generatur alicujus habitus acquisitus; sed præexistens augetur seu confirmatur, 12. q. 51. 4. ad 3.

28 Habitus intellectuales sunt principaliter in intellectu possibili, secundario autem in

sensibus interioribus, 12. q. 50. 4. c. & q. 51. 3. c. item q. 53. 1. c. & q. 56. 5. c. item 67. 2. c.

29 Nullus habitus operativus constituitur ex multis; quia est qualitas simplex relata ad multa secundum unum, 12. q. 53. 2. ad 1. item q. 54. 4. c.

30 Habitus quilibet habens subiectum corruptibile, & causam habentem contrarium, corrumpitur per se à suo contrario, & per accidens ad corruptionem subiecti, ut habitus corporales, 12. q. 53. 1. 3. c.

31 Si loquamur de aliqua superiori natura, cujus homo potest esse particeps; sic nihil prohibet, in anima secundum suam essentiam esse alique habitum, scilicet gratiam, 12. q. 50. 1. c.

32 Habitus potest habere ordinem ad actum, idest, ad operationem, & secundum rationem habitus, & secundum rationem subiecti; sed omnis habitus qui est alicujus potentie ut subiecti, primo & principaliter ordinatur ad actum; quia natura & ratio potentie est quod sit principium sui actus; alii vero consequenter ordinantur, 12. q. 49. 3. c. item 4. c.

33 In eodem corpore sunt multi habitus, secundum diversos modos partium; quia secundum humores est sanitas, secundum partes similes est fortitudo, vel macies, secundum membra vero est pulchritudo, 12. q. 54. 1. c.

34 In membris corporis & in potentis naturalibus sicut non sunt aliqui habitus operativi, ita etiam nec in potentis sensitivis, 12. q. 50. 3. ad 3.

35 In ipsis etiam interioribus viribus anime sensitivis apprehensivis possunt poni aliqui habitus, secundum quos homo fit bene memorativus, vel cogitativus, vel imaginativus, 12. q. 50. 3. ad 3.

36 Habitus ex eadem causa augetur, ex qua generantur; quia generatio habitus est quoddam fundamentum augmenti ejus, 12. q. 53. 2. c.

37 Diminutio convenit habitui, non secundum se, sed secundum diversum modum participandi, ex indeterminatione potentie ipsius participantis, 12. q. 53. 2. ad 1.

38 Habitus aliquando sic ligatur, quod non potest exire in actum; sicut usus & judicium rationis per iram, & scientia per ebrietatem, 12. q. 48. 3. c. item 4. c. & q. 94. 1. ad 4.

39 Habens habitum virtutis vel vitii potest non uti eo, & exire in usum contrarium, 1. q. 62. 3. ad 2. & 12. q. 52. 3. c. item q. 63. 2. ad 2. item q. 71. 4. c. item q. 78. 2. c. ad 3. & q. 109. 8. c.

40 Habitus affectivi infusi possunt latere suos possessores; non autem cognoscitivi, 12. q. 112. 3. ad 2.

41 Habitus principiorum est naturalis; & datur in creatione quoad lumen, sed acquiritur per sensum quoad determinationem specierum, 12. q. 10. 1. c. item q. 51. 1. ad 2. item q. 62. 3. c. ad 1. item q. 63. 1. c.

42 Habitus primorum principiorum sunt nobis naturales, 12. q. 91. 2. c. ad 2. & q. 3. c. & 22. q. 5. 4. ad 3. & q. 8. 1. ad 1. & q. 47. 6. c. & q. 15. c. & q. 49. 2. ad 1. & q. 2. 9. 1. c. fin.

43 Non est alius habitus principiorum & conclusionum quæ ex eis eliciuntur; & præcipue circa singularia, 12. q. 57. 2. ad 2.

44 Habitus naturales, scilicet primorum principiorum speculativorum vel practiorum, non possunt amitti, nec corrumpi, 12. q. 53. 1. c.

45 Per discursum causati in intellectu possunt corrumpi per accidens, sc. ratione sensuum; & per se, sc. à contrario discursu, vel contraria propositione, 1. q. 89. 5. c. & 12. q. 53. 1. c.

46 Habitus diminuitur per easdem causas, per quas corrumpitur, quia diminutio est via ad corruptionem, 12. q. 53. 2. c.

47 Habitus scientiæ & virtutis diminuitur & corrumpuntur per solam cessationem actus, non quidem per se, sed per accidens, 12. q. 53. 3. c.

48 Habitus non cognoscitur, nisi per actus; & hoc dupliciter, scilicet in quantum habetur, & per essentiam, 1. q. 87. 2. c. item 12. q. 49. 2. c. item 22. q. 4. 1. c.

49 Est causa cognoscendi, quasi æquivoca, non autem quasi univoca; nec ut cognitus, sed ut quo aliquid cognoscitur; ideo non oportet quod sit notior aliis, 1. q. 87. 2. ad 3. & q. 88. 3. ad 2.

50 Habitus qui est principium operationis, est posterior potentia, sed habitus qui est dispositio ad naturam, est prior potentia, 12. q. 50. 2. ad 3.

1 Hebetudo sensus opponitur acuitati ejus, & est debilitas mentis, in consideratione spiritualium; & est peccatum, in quantum est voluntaria, 22. q. 81. 6. ad 1. & q. 15. 2. c.

2 Existens in gratia non potest pati hebetudinem sensus in his, quæ sunt de necessitate salutis, sed in aliis, 22. q. 8. 4. ad 1.

1 Hæresis non computatur inter vitia capitalia nec inter filias eorum; sed extra numerum peccatorum, & reducitur tamen ad superbiam, 22. q. 10. 1. ad 3.

2 De ratione hæresis sunt duo, scilicet electio privatæ disciplinæ, & pertinacia, 22. q. 11. 2. ad 3.

3 Hæresis principaliter est circa articulos fidei; secundario autem circa ea quæ sequuntur ex eis, 22. q. 11. 2. c.

4 Principaliter consistit in corde; secundario in ore; sicut & fides, 22. q. 11. 2. c.

5 Hæresis & secta, sunt idem; & sunt opera carnis, non ratione sui actus, vel finis proximi, sed ratione cause, sc. ratione appetitus indebiti finis, vel phantastica illusionis, 22. q. 11. 1. ad 3.

6 Nascitur ex superbia, vel ex concupiscentia commodi temporalis, 22. q. 11. 1. ad 2. & ad 3.

7 Corruptio rectæ estimationis circa fidem, vel bonos mores in universali, facit hæresim; non autem in particulari, propter passionem, 22. q. 16. 3. 4. ad 1.

8 Opinati contrarie de pertinentibus principaliter ad fidem, inducit hæresim; non autem de aliis, nisi consideretur, vel determinetur, quod pertinent ad fidem, 1. q. 3. 4. c. & 22. q. 11. 2. ad 3.

9 Exponens sacram Scripturam, in contrarium ei quod per Spiritum Sanctum est revelatum, est hæreticus, 1. q. 1. 10. c. fin. & 22. q. 11. 2. ad 2.

10 Quicumque resistit auctoritati Romanæ ecclesiæ, hæresim incurrit, 22. q. 11. 2. ad 3.

11 Ex verbis inordinate prolatis incurritur hæresis, secundum Hieronymum, 1. quest. 31. 2. c. & 22. quest. 11. 2. ad 2. & 3. quest. 16. 8. c.

12 Hæresis est necessaria & utilis ecclesiæ per accidens tantum, scilicet ratione probatorum; & ratione exercitii, 22. quest. 11. 3. ad 2.

13 Hæretici possunt ordinari, non autem dare executionem, 22. q. 39. 3. c. & 3. q. 64. 9. ad 2.

14 Non possunt absolvi; quia non habent jurisdictionem; nec dant gratiam, 22. q. 39. 3. c.

15 Si aliqui post abjuracionem erroris, deprehensi fuerint in abjuratam hæresim recidisse, seculari iudicio sunt relinquendi secundum decretalem, super eo, de hæ. in VI. 22. q. 11. 3. c. & 4. b. ad 1. item q. 31. 2. ad 3.

16 Alii autem infideles qui nunquam fidem acceperunt, conversi ad fidem nondum ostendunt aliquod signum incontinentiæ circa fidem, sicut hæretici relapsi; & ideo non est similis recipiendi ratio de utrisque, 22. q. 11. 4. ad 3.

17 Simples nescientes articulos fidei, non condemnantur pro hæreticis; sed quia pertinaciter defendunt contraria articulorum, 22. q. 2. 6. ad 2. & ad 3.

18 Hæretici non debent tolerari, nisi primo velint resipiscere, 22. q. 11. 3. c.

19 Firmi in fide possunt corpore conver-

ari cum hæreticis, ut eos convertant; non autem in divinis, 22. q. 10. 9. c. fin.

20 Hæretici possunt iuste occidi in iudicio seculari, & rebus suis privati, etiam si alios non corrumpant, magis quam rei criminæ læsæ maiestatis, vel quam eudentes falsam monetam, 22. q. 10. 8. c. & q. 11. 3. c.

21 Relapsi recipiunt semper ad penitentiam, non autem ad dignitates, 22. q. 11. 4. c.

22 Ecclesia post primam vel secundam correctionem, tradit hæreticos iudicio seculari; unde in iudicio Dei, semper recipiunt redeuntes; quia Deus scrutator est cordium, & vere redeuntes cognoscit. Sed hoc Ecclesia imitari non potest; præsumit autem eos non vere reverti, quia cum recepti fuissent, iterum sunt relapsi; & ideo eis viam salutis non denegat, sed à periculo mortis eos non tueret, 22. q. 11. 3. c. & 4. c. ad 1.

23 Hæresis per se opponitur fidei, schisma vero unitati charitatis; ideo non sunt idem, sed secundum dispositionem ad primum; & omnis hæreticus est schismaticus: non autem e converso, 22. q. 39. 1. ad 3.

24 Hæresis Sabelli, quod Deus pater est filius natus de virgine; & quod est Spiritus Sanctus, secundum quod creaturam rationalem sanctificat, reprobat, 22. q. 27. 1. c. & q. 28. 1. 3. c. & q. 31. 2. c.

25 Ecclesia contra Sabellium confitetur communicabilitatem, numerum, ordinem; consortium, & distinctionem; & negat singularitatem, unicam, confusum, & solitudinem, 1. q. 31. 2. c.

26 Hæresis Arii, quod filius Dei est minor patre secundum divinitatem, & quod est creatura, 1. q. 27. 1. c. & q. 31. 2. c. & q. 32. 1. ad 1. & q. 34. 1. ad 1. & q. 41. 2. c. & q. 42. 1. c. ad 2. & q. 63. 1. c. & q. 10. 2. ad 1. & q. 12. 2. ad 3. & q. 16. 8. 9. c. & q. 20. 1. ad 1.

27 Ecclesia contra Arium confitetur unitatem, simplicitatem, similitudinem, & æqualitatem, & negat diversitatem, differentiam, separationem, divisionem, alienitatem, discrepationem, & disparitatem, 1. q. 31. 2. c.

28 Hæresis Arii & Origenis, quod personæ divinæ differunt essentialiter, 1. q. 32. 1. ad 1. & q. 34. 1. ad 1.

29 Hæresis Origenis, quod Verbum Dei non est Deus essentialiter, sed participative, 1. q. 34. 1. ad 1.

30 Quod anima Christi cum aliis spiritualibus creaturis fuit creata ante corpora, & à verbo assumpta, & in fine unita corpori, 1. q. 90. 4. c. item q. 118. 3. c. & q. 6. 3. c.

31 Quod animæ sunt unitæ diversis corporibus propter diversa peccata, 1. q. 23. 5. c. & q. 47. 2. c. ad 3. & q. 65. 2. c. & q. 75. 1. c.

7. c. & q. 90. 4. c. & q. 118. 3. c. & 22. q. 164. 1. ad 4.

32 Quod beatitudo terminabitur, 1. q. 64. 2. c. & 12. q. 5. 4. c.

33 Quod poena demonum & aliorum damnatorum terminabitur, 1. q. 64. 2. c.

34 Hæresis Manichæi, quod principia sunt duo, unum bonorum, & spirituum tantum, scilicet Deus; alterum malorum, & corporaliū, scilicet diabolus, 1. q. 8. 3. c. & q. 65. 1. c.

35 Quod Deus est corpus, & lux infinita; & quod Christus est iste sol visibilis, 1. q. 90. 1. c.

36 Quod diabolus naturaliter est malus, 1. q. 63. 5. c. prim.

37 Quod quadam animæ sunt ex substantia Dei, 1. q. 90. 1. b. & c.

38 Quod caro hominis non est bona, nec est à Deo, sed est à diabolo, 22. q. 25. 5. c.

39 Hæresis ejus est gravior secundum genus, quam idololatria, 22. q. 10. 6. c. & q. 94. 3. ad 4.

40 Hæresis ejus, & Montani, & Priscillæ, quod promissio Spiritus Sancti non fuit completa in Apostolis, sed in eis; ideo negant actus Apostolorum, 12. q. 106. 4. ad 2.

41 Hæresis Pelagii, quod omnia precepta Dei servari possunt sine gratia, 12. q. 100. 10. ad 3. & q. 109. 4. b.

42 Quod principium bene operandi est ex nobis; sed consummatio est ex Deo, 1. q. 23. 5. c. & 22. q. 6. 1. c.

43 Quod pueri non contrahunt peccatum originale, sed baptizantur propter regnum Dei, 12. q. 81. 1. c.

44 Quod matrimonium æquatur virginitati, 22. q. 152. 4. c. & q. 186. 4. c. fin.

45 Quod Maria non est mater Dei, 3. q. 35. 4. c.

46 Hæresis Eurychetis, quod in Christo est tantum una natura composita ex natura divina & humana, 3. q. 2. 6. c. & q. 18. 1. c.

47 Quod corpora resurgentium & Christi non erunt palpabilia, sed erunt ut ventus, 3. q. 54. 3. c.

48 Hæresis Hebionis, quod Christus conceptus est ex femine viri, 3. q. 28. 1. c.

49 Hæresis Hebionis, Cherinti, Photini, & Pauli Samosatani, quod Christus non fuit ante matrem, sed purus homo meruit divinitatem, 3. q. 2. 11. c. & q. 16. 1. c. & q. 28. 1. c. & q. 34. 1. ad 1. & q. 35. 4. c. & q. 66. 9. ad 3.

50 Hæresis Juliani & Gallani, quod Corpus Christi non fuit corruptum, ideo mortuum, 3. q. 50. 5. c.

51 Hæresis Helvidii, quod mater Christi non mansit virgo post partum, 3. q. 28. 3. c. ad 1.

52 Hæresis Eunomii, quod filius Dei est omnino dissimilis patri, 1. q. 42. 1. ad 2.

Hz

53 Hæresis Nazærorum, quod fides Christi, sine operibus legis, non sufficit ad salutem, 3. q. 74. 4. c. fin.

54 Hæresis abbatis Joachim, quod essentia generat essentiam; sicut Deus generat Deum, 1. q. 39. 5. c.

55 Hæresis Simonis magi, quod gratia Spiritus Sancti est venalis; & quod mundus est factus à quadam superna virtute, non autem à Deo, 22. q. 100. 1. ad 1.

56 Sanctos non orare, nec posse nos juvare, est hæreticum, & est hæresis Vigilantii, 22. q. 83. 11. c.

57 Hæresis Montani, quod propheta non habebat lumen iudicandi, sed erant arrepticii, 22. q. 172. 3. c. ad 4.

58 Hæresis Vigilantii impugnantis voluntariam pauperatam, & quatuor modos ejus; ut scilicet de pretio possessionum venditarum omnes communiter vivant; ut de possessionibus communibus vivant; ut labore manuum vivant; ut de iis quæ ab aliis inferuntur, communiter vivant, 22. q. 186. 3. ad 6. & 4. c. fin.

59 Hæresis Novatianorum, quod peccans post baptismum non potest refugere ad gratiam per penitentiam, 22. q. 200. 2. ad 3. & q. 84. 10. c.

60 Hæresis Cataphrigarum, qui non baptizant in nomine trium personarum; sed in commemoratione mortis Christi; quem dicunt esse purum hominem, & non Deum, & Spiritum Sanctum dicunt esse Montanum, 3. q. 66. 8. c. & q. 9. ad 3.

61 Deum non esse auctorem omnium bonorum est hæreticum, 1. q. 65. 1. c.

62 In Deo esse compositionem, vel accedens, vel aliquid præter Deum esse æternum; est hæreticum, 1. q. 61. 2. c.

63 Angelos, vel aliquid aliud, præter Deum fuisse ab æterno, est hæreticum, 1. q. 61. 2. c.

64 Quod angeli creent aliquid, est hæreticum, 1. q. 90. 3. c. & 12. q. 3. 7. ad 2.

65 Opinio ponens angelos non habere cognitionem singularium, est hæretica, & contra scripturam contraria, 1. q. 57. 2. c.

66 Prima opinio Nestorii & Dioscori; quam recitat magister in tertio sententiarum, distinctione sexta, scilicet quod in Christo sunt duæ hypostases, sed duo supposita; est hæretica, 3. q. 2. 3. 6. c. & q. 4. 3. c.

67 Beatam Mariam non esse matrem Dei; est hæreticum, 3. q. 35. 4. c.

68 Hæresis negantium providentiam Dei, de his inferioribus, & aliis duæ, scilicet quod Deus non creavit ista corporalia, & quod primæ creature creaverint alias, 1. q. 8. 3. c.

69 Aliquid esse falsum in sacra scriptura; est hæreticum, 12. q. 110. 3. ad 1.

70 Non esse peccatum illud quod est con-

tra præceptum Dei, est hæreticum, 3. q. 64. 9. ad 1.

71 Fornicationem non esse peccatum, est hæreticum, 12. q. 103. 4. ad 3. fin. & 22. q. 162. 4. ad 1.

72 Episcopum non differre à sacerdote, est hæreticum, 22. q. 184. 6. ad 1.

1 Herodes peccavit, servando juramentum puillæ saltanti, 22. q. 89. 7. ad 2.

1 Herodias significat veloces pedes ad effundendum sanguinem, 12. q. 102. 6. ad 1. & c. 3.

1 Heroicum non differat à virtute communi; nisi secundum modum perfectionem, 3. q. 7. 2. ad 3.

2 Virtutes heroicæ sunt dona Spiritus Sancti, 12. q. 68. 1. ad 1. & 22. q. 159. 2. ad 1.

1 Hierarchia est divinus ordo, secundum scientiam & actionem, in assimilatione Dei, 1. q. 108. 1. c.

2 Est ordo, ideo relatio, inter diversos gradus, non autem ut dicit unum gradum, 1. q. 108. 1. ad 1.

3 In divinis personis non est hierarchia, nec principatus, nec ordo, nec actio hierarchiæ, 1. q. 108. 1. c.

4 Actio hierarchica triplex, scilicet illuminatio, purgatio & perfectio, 1. q. 108. 1. c. fin.

5 Omnes homines sunt unius hierarchiæ, quia sunt ejusdem speciei, 1. q. 108. 1. c. ad 3.

Hieronimus est licitus, si sit cum honestis verbis, & factis, & convenienti negotio, loco & tempore, ideo iuste datur eis merces, 22. q. 168. 3. ad 3.

Hoc aliquid sumitur dupliciter, scilicet pro subsistenti & pro completo. Primum repugnat accidenti; secundum vero patri, 1. q. 75. 2. ad 1.

1 Holocaustum est dare se totum Deo; ideo summe placet Deo, 22. q. 186. 3. ad 6. & 5. ad 1. & 6. c. ad 3. & 7. c. & 8. b.

1 Homicidium semper est peccatum; quia addit inordinationem actus supra occisionem hominis, 12. q. 100. 8. ad 3.

2 Tener secundum locum in penis, & inter peccata in proximum, 12. q. 100. 6. c. fin. item 22. q. 13. 3. ad 1. item q. 73. 3. c. item q. 154. 3. c.

3 Si aliquis credit se posse facere homicidium, & velit facere, & postea adimatur ei potestas, nihilominus voluntas homicidii in eo manere potest, ut velit scilicet, vel velit facere si possit, 1. q. 64. 2. ad 3. & 12. q. 20. 5. c.

1 Homo habet quod sit homo, ex parte intellectiva, 1. q. 85. 3. ad 4. & 5. 3. & 22. q. 155. 1. ad 3. & 3. q. 19. 2. c.

2 Homo interior est pars intellectiva; sed homo exterior est pars sensitiva cum corpore, 1. q. 75. 4. ad 1. & 22. q. 25. 7. c.

Homo

3 Homo fortitur speciem ex hoc, quod habet intellectum, 12. q. 31. 9. c. q. 110. 4. ad 3. q. ad 4. q. 22. q. 179. 1. ad 2.

4 A ratione homo habet quod sit homo. Et homo est quod habet rationem in natura sensitiva, 12. q. 31. 7. c. q. 110. 4. ad 3. q. ad 4. q. 22. q. 155. 1. ad 2. q. 179. 1. ad 2.

5 Aliquid convenit homini in quantum homo dupliciter. Primo quia natura hominis est causa ejus, Secundo quia est receptiva ejus, 3. q. 24. 2. ad 2.

6 Anima, caro, & os, sunt de ratione hominis; sed hæc sunt de ratione hujus hominis, 1. q. 3. 3. c. q. 29. 2. ad 3. q. 33. 2. c. q. 44. 3. ad 2. q. 75. 4. c. q. 85. 1. ad 2. q. 119. 1. c.

7 Homo significat habens humanitatem, & suppositum determinatum, in natura speciei; non autem in singularitate, 1. q. 12. 4. c. q. 3. q. 4. 3. c. q. ad 2.

8 Homo non excludit ea quæ sunt in natura hominis, sed humanitas excludit quicquid non est de essentia ejus, 12. q. 51. 1. ad 1. q. 110. 4. ad 4.

9 Homo duplex, sc. homo verus, & homo phantasticus, 3. q. 5. 2. c. q. 36. 4. ad 3. q. 40. 2. ad 3. q. 41. 3. c. q. 43. 3. c.

10 Homo est naturaliter politicus, id est socialis, 1. q. 96. 4. c. item 12. q. 14. c. q. 22. q. 109. 3. ad 1. item q. 114. 2. ad 1. item q. 129. 6. ad 1. item 3. q. 65. 1. c.

11. Habet statum rectam: quadruplici ratione, scilicet ut cognoscere possit celestias; ut inferiores vires liberius suas operationes habeant, & quia utilitas manum aliter cessaret & cibum ore caperet, 1. q. 91. 3. ad 3.

12 Abundat in calore cordis; ut sit status rectæ, 1. q. 91. 3. ad 1.

13 Unus homo numero dicitur dupliciter, scilicet unitate naturæ, & unitate personæ, 3. q. 3. c. ad 1. q. 7. ad 2.

14 Assimilatur Deo secundum triplicem similitudinem, sc. quæ fundatur super proportionem; super communem qualitatem; & super receptionem, 1. q. 3. 1. ad 2. q. 4. 3. c. q. 91. 4. ad 1. q. ad 2. q. 93. 0. q. 22. q. 64. 1. c.

15 Dicitur minor mundus, quia est compositus ex omni creatura totius mundi, 1. q. 91. 1. c. q. 96. 2. c. q. 12. q. 17. 8. ad 2.

16 Habet superius & inferius; sicut in toto mundo. Plantæ vero, in oppositum. Sed brutum medio modo, 1. q. 91. 3. ad 3.

17 Præest & dominatur naturaliter bestiis & pecoribus & univèrsæ creaturæ, quæ non est ad imaginem Dei, 1. q. 96. 3. c. q. 22. q. 64. 1. c. q. 3. q. 36. 7. ad 1.

18 Hominem lapsum oportuit reparari, & non angelum, 1. q. 64. 2. c. q. 12. q. 80. 4. ad 3. q. 3. q. 4. 1. c. ad 3. q. 86. 2. ad 2. q. 46. 1. ad 4. item q. 86. 1. c.

19 Homo debuit ultimo fieri; quia est perfectissimus omnium animalium, 1. q. 3. 1. ad 2. q. 4. 3. c. q. 91. 4. ad 1. item ad 2. item q. 93. 0.

20 Homo dicitur rationalis, quia intelligit cum discursu; angelus vero dicitur intellectus, quia sine discursu intelligit, 1. q. 58. 3. c. q. 12. q. 5. 1. ad 1.

21 Illud hominis, quo cæteris animalibus anteponitur, non est aliquid corporale, vel corporalis forma, sed est intellectus; ratio autem in homine habet locum dominantis, & non locum subiecti dominio, 1. q. 96. 1. 2. c.

22 Idem iudicium est de homine sequente operationes sensitivas, & de aliis animalibus, 12. q. 10. 3. c. q. 22. q. 64. 2. ad 3.

23 Sensus interiores magis vigent in homine; quam in cæteris animalibus, 1. q. 91. 3. ad 1.

24 Homo habet pejorem auditum, olfactum & visum, quam aliqua bruta; sed habet factum optimum, 1. q. 76. 5. c. q. 91. 3. ad 1.

25 Quilibet homo dupliciter considerari potest, sc. ut singularis persona, & ut pars vel membrum alicujus communitatis; & utroque modo convenit ei aliquis actus, scilicet primo secundum quod est quædam persona singularis; & sic ad eum pertinet ille actus quem proprio arbitrio, & per se ipsum facit. Alio modo secundum quod est pars alicujus collegiij & sic potest ad eum pertinere aliquis actus, quem nec per seipsum, nec proprio arbitrio facit; sed qui fit vel à toto collegio, vel à pluribus de collegio, vel à principe collegiij, sicut id quod princeps civitatis facit, dicitur civitas facere. Hujusmodi enim collegium reputatur quasi unus homo, ita quod diversi homines, in diversis officiis constituti, sunt quasi diversa membra unius corporis naturalis, ut Apostolus inducit de membris ecclesiæ, 12. q. 1. 8. c. q. 3. 8. ad 2. q. 39. 2. ad 2.

26 * Sicut bonum multitudinis est majus quam bonum unius hominis, qui est de multitudine: ita etiam bonum multitudinis ad quod ille unus ordinatur, est minus, quam bonum extrinsecum, ad quod multitudine ordinatur; sicut bonum ordinis exercitus est minus, quam bonum ducis, 12. q. 1. 8. c. q. 3. 8. ad 2. q. 22. q. 39. 2. ad 2.

27 Homo consideratur à Theologo, secundum animam; non autem secundum corpus, nisi respectu animæ; nec specialiter consideratur de illa, nisi de potentis apprehensivis & appetitivis, 1. q. 75. 78. 84. princ.

28 Non omnis actio hominis, dicitur humana;

na; sed tantum actio ejus voluntaria & deliberata, 1. q. 76. 1. c. q. 12. q. 10. q. 3. c. q. 7. 4. c. item q. 10. 1. c. item q. 18. 5. q. c. item q. 74. 3. ad 3. item 3. q. 19. 2. c.

29 * Ista propositio est prius vera, homo est ens; quam ista, homo est rationalis: quia omnium perfectiones pertinent ad perfectionem essendi, 1. q. 4. 2. c.

1 Honestas est radicaliter in interiori electione; sed figurative est in exteriori conversatione, 22. q. 145. 1. ad 3.

1 Honestum idem est quod spiritualis decor, & pulchritudo, 22. q. 145. 2. c. q. 4. c.

2 Idem est quod honore dignum, & est idem quod virtus, 22. q. 145. 1. c. q. 2. c. ad 3. q. 3. c.

3 Nomen honesti transferretur ad prosperitatem exteriorum divitiarum, quia secundum vulgus faciunt hominem honore dignum, 22. q. 145. 1. 2. q. ad 3. q. ad 4.

4 Omne bonum honestum ex his duobus procedit, scilicet ex rectitudine rationis, & ex rectitudine voluntatis, 12. q. 39. 2. c.

5 Regula rationis est radix boni honesti, 12. q. 39. 2. ad 1.

6 Omne honestum est utile & delectabile, & non è converso. Et omne utile est delectabile, & non è converso, 22. q. 145. 3. c.

7 Nihil repugnans honesto, est simpliciter & vere utile; sed secundum quid, 22. q. 45. 3. ad 3.

8 Honestum appetitur propter se, appetitu rationali; delectabile autem appetitur sensitivo, 22. q. 145. 3. ad 1.

1 Honor est cujuslibet virtutis præmium, 22. q. 129. 4. c. ad 1.

2 Est testimonium excellentiæ, quæ est in homine, sed maxime secundum virtutem; 12. q. 2. 2. c. item 22. q. 25. 1. ad 2. item q. 63. 3. c. item q. 103. 1. 2. c. item q. 131. 1. c. ad 2. item q. 142. 4. c. item q. 144. 3. c. ad 2. item q. 145. 1. c. ad 3. item 2. ad 2. item 3. q. 25. 1. c.

3 Non est sufficiens præmium virtutis, sed ut possibilibus homini, 12. q. 2. 2. ad 1. q. 22. q. 102. 1. ad 3. q. 103. 1. ad 2. q. 131. 1. c. ad 2.

4 Est maximum bonum, inter bona exteriora, 12. q. 2. 2. ad 1. q. 22. q. 103. 1. ad 2. q. 129. 1. c. q. 131. 1. ad 2.

5 Quoad Deum, potest esse in solo corde, sed quoad hominem est in singulis exterioribus, 22. q. 103. 1. c.

6 Laudabiliter contemnitur, nihil male agendo propter ipsum, & bene appetitur nihil male agendo contra ipsum, 22. q. 129. 1. ad 3. item q. 131. 1. c.

7 Appetere honorem est peccatum tripliciter, scilicet si sit supra suam proportionem, vel si non referatur ad Deum, vel si non ad

utilitatem, sed propter se, 22. q. 131. 1. c.

8 Omne beneficium impendium proximo pertinet ad quartum præceptum, scilicet de honore parentum, 12. q. 100. 1. 1. c. fin. q. 22. q. 32. 5. ad 4. item q. 33. 2. ad 2.

9 Quicquid pertinet ad redditionem debiti cuiuscumque, intelligitur mandari quarto præcepto, scilicet de honore parentum, 22. q. 122. 5. ad 2.

10 Longævitas vitæ promittitur honorantibus parentes; privatio autem vitæ inhonorantibus, 22. q. 32. 5. ad 4. q. 122. 5. ad 4.

11 Honor respicit proprium bonum honorati; ideo diversificatur specie secundum diversa bona singulorum, non autem amor; quia respicit bonum in communi, 22. q. 25. 1. ad 2.

12 Est propter se, & in se; sed laus ordinatur ad aliud, ideo honor est excellentior laude, 22. q. 103. 1. ad 3.

13 Honor est in omni signo exteriori, & est respectu finis; sed laus est tantum in verbis, & est respectu eorum quæ sunt ad finem, 22. q. 103. 1. ad 3.

14 Gloria non est honor, sed est effectus honoris & laudis, 22. q. 103. 1. ad 3. q. 132. 2. c. q. 4. ad 2. q. 145. 2. ad 2.

15 Reverentia non est honor, sed est motivum honorantis, & est finis honoris, in quantum scilicet aliquis ad hoc honoratur, ut in reverentia habeatur ab aliis, 22. q. 103. 1. ad 1.

16 Honor vituperio, seu exprobrationi opponitur, 22. q. 142. 4. c. q. 144. 2. c. ad 2. q. 3. c.

17 Debetur alicui ratione excellentiæ, & honor diversus, secundum diversitatem excellentiæ, 22. q. 81. 4. c. item q. 94. 2. c. item 3. q. 25. 1. c.

18 Honor proprie debetur soli virtuti; excellentiæ autem bonorum exteriorum debetur secundum æstimationem vulgi, 22. q. 63. 3. c. q. 130. 2. ad 3. q. 144. 2. c. ad 2. q. 145. 1. c. ad 2. q. 186. 7. ad 4.

19 Virtus honoratur, in quantum est appetibilis propter se; sed laudatur, in quantum est appetibilis propter aliud, 22. q. 145. 1. ad 2.

20 Eorum quæ honorantur præter virtutem, aliqua sunt supra eam, scilicet Deus, & beatitudo; aliqua infra eam, in quantum adjuvant ad opera virtutum, ut nobilitas, potentia, & divitiæ, 22. q. 145. 1. ad 2.

21 Secundum veritatem, solus bonus est honorandus; bonus autem est aliquis secundum virtutem, 22. q. 145. 1. ad 2.

22 Honor debetur soli subsistenti toti, sed ratio & causa honoris potest esse aliquid ejus non subsistens, scilicet pars, vel accidens, 22. q. 103. 4. ad 3. q. 3. q. 25. 1. c. q. 2. c.

